

УПРОВАДЖЕННЯ МЕТОДІВ АКТИВІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ ПІДГОТОВКИ ЕКОНОМІСТІВ НОВОЇ ГЕНЕРАЦІЇ

На сьогодні знання є основним ресурсом, що забезпечує розвиток суспільства і реальну конкурентоспроможність країни. Тому у системі вищої освіти України пріоритетними заходами є: удосконалення змісту підготовки фахівців з економіки, форм і методів організації навчального процесу у ВНЗ, підвищення ефективності та якості навчання. Суттєву роль в удосконаленні навчального процесу відіграє впровадження новітніх методів активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів та інтерактивних технологій навчання. Саме ці напрямки вдосконалення навчального процесу є важливою складовою комплексу дій щодо забезпечення якості вищої освіти України та її інтеграції до європейського і світового освітнього співтовариства, який передбачає:

- формування концепції інноваційної моделі навчання у вищій школі з метою проєктування навчального середовища для особистісно-орієнтованого підходу до студента та сприяння раціональній організації його самостійної та індивідуальної навчальної діяльності;

- запровадження до системи вищої освіти розвивальних технологій професійної освіти та технологій саморегульованого навчання: когнітивно-орієнтованих технологій, діяльнісно-орієнтованих технологій, особистісно-орієнтованих технологій;

- розробку механізму запровадження дистанційного навчання в системі вищої освіти та навчання впродовж життя (кейс-технологій, ТВ-технологій, ЧАТ-технологій, тьютор-технологій тощо);

- підготовку науково-методичних рекомендацій до використання інформаційних технологій у навчальному процесі тощо.

Сучасна педагогічна наука свідчить про різноманітність активних методів навчання, які можна класифікувати, виходячи зі ступеня активності студентів, їх функцій та форми проведення. Різноманітність методів активного навчання викликає необхідність обґрунтування вибору найефективніших з них, які відповідно до сучасних економічних вимог здатні забезпечити індивідуалізовану підготовку спеціалістів з урахуванням їх мобільності та ефективності. Проблема обрання ефективних методів навчання є складною і залежить від комплексу таких чинників:

- загальні (парадигма національної системи освіти; загальні та професійні цілі освіти, виховання та розвитку молоді тощо);

– специфічні (особливості змісту, методів і форм роботи конкретної освітньо-виховної системи; особливості змісту і методики викладання конкретної навчальної дисципліни та визначених її специфікою вимог до добору загальнодидактичних методів);

– конкретні (мета, завдання, зміст матеріалу та дидактичного задуму кожного заняття; наявність часу на вивчення певної теми, розділу; рівень розвитку навчально-матеріальної бази; рівень підготовленості студентів; педагогічна майстерність викладача).

На наш погляд, для максимальної ефективності активних методів навчання в підготовці фахівців економічного напрямку слід виходити із встановлених галузевими державними стандартами компетенцій майбутніх фахівців та дидактичного призначення активних методів навчання.

Більшість сучасних дослідників вважає, що особливості підготовки економістів дозволяють виділити щонайменше три основні рівні економічної освіти:

I рівень – орієнтуючий – є базовим для обрання напрямів діяльності у сфері економіки та передбачає засвоєння різноманітних за змістом дисциплін на основі розвивальних технологій, що сприяє формуванню цілісного та аналітичного сприйняття фактів і явищ економічного середовища;

II рівень – професійний – забезпечує засвоєння основ знань і вмінь із певного виду економічної діяльності та загальнопрофесійну підготовку до виконання функціональних та соціальних ролей, що дозволяє швидко адаптуватися до конкретних умов практичної ситуації;

III рівень – професійної спеціалізації – орієнтований на обмежену спеціальну підготовку фахівців до виконання чітко окреслених обов'язків у вузькій предметній галузі, що передбачає досягнення високого рівня професійної майстерності.

На I рівні доцільно використовувати методи активізації традиційних навчальних занять: лекції-дискусії, методи аналізу конкретних ситуацій, інсценування і професійні симуляції (рольові ігри). На II рівні слід застосовувати ділові ігри зі спеціальності, які спрямовані на засвоєння рольових позицій суб'єкта у структурі соціально-економічних відносин і формування ділових якостей особистості. На III рівні доцільним є запровадження методів імітаційного моделювання, “круглого столу”, презентації проєктів, які інтегрують зміст декількох фахових дисциплін професійного спрямування та спрямовані на формування вмінь студентів адекватно реагувати, ухвалювати рішення щодо проблемних ситуацій.